

Podnikanie študentov na Slovensku z pohľadu projektu GUESSS

doc. PhDr. Marian Holienka, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta managementu

Vedecký workshop

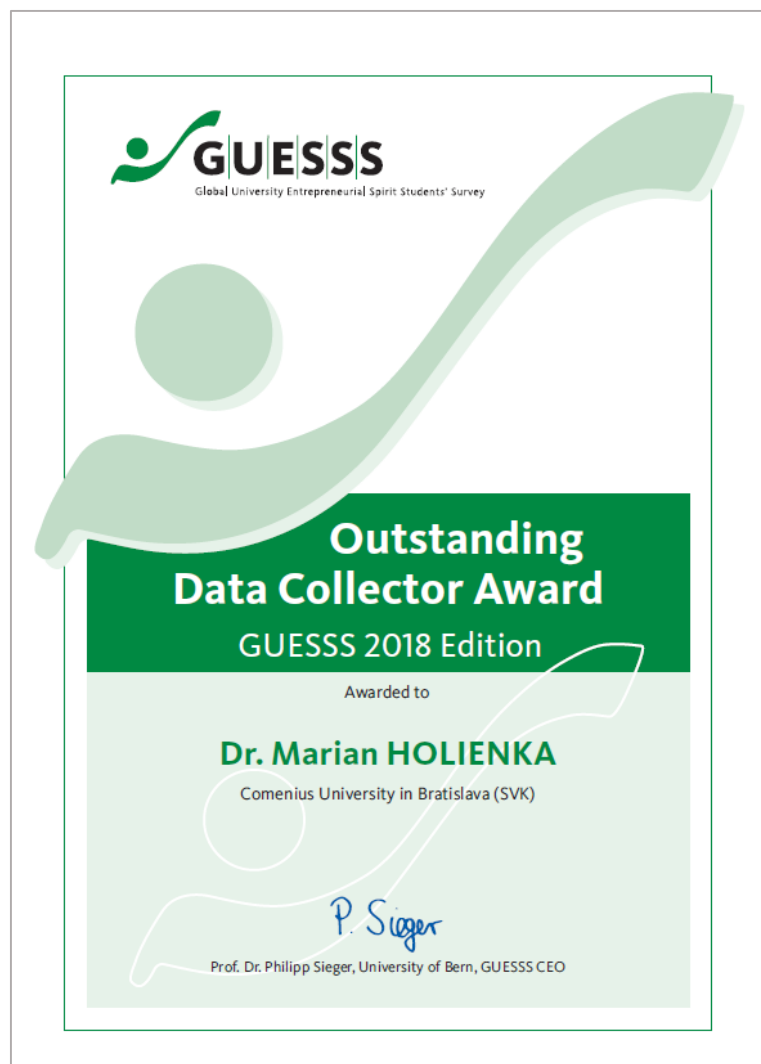
FEM SPU v Nitre, 2.10.2019

Čo je to GUESSS?

- Global University Entrepreneurial Spirit Students' Survey (Globálny univerzitný výskum podnikateľského ducha študentov)
- Cieľom tohto výskumného projektu je pochopiť podnikateľské zámery a aktivity vysokoškolských študentov, vrátane rodinného podnikania a nástupníctva v ňom, a faktory, ktoré ich ovplyvňujú
- Projekt sa rozbehol v roku 2003 a dáta sa zbierajú s dvojročnou frekvenciou. V roku 2018 prebehol už ôsmy zber dát
- GUESSS dáta boli použité v štúdiách publikovaných v najviac uznávaných vedeckých časopisoch v oblasti podnikania (napr. JBV, ETP, SBE)
- GUESSS je organizovaný a vedený v spolupráci tímov z University of St. Gallen a University of Bern (Švajčiarsko)
- Koordinátorom GUESSS na Slovensku je Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta managementu

GUESSS 2018 v číslach

- GUESSS Global
 - 208 000+ študentov
 - 3 000+ vysokých škôl
 - 54 krajín
 - z toho 26 Európskych krajín s 95 000+ respondentmi
- GUESSS Slovensko
 - 4 868 študentov (4,18% populácie)
 - 12 zapojených vysokých škôl

Predmet skúmania GUESSS 2018

Štruktúra dotazníka:

- Kariérne plány (zamestnanie vs. podnikanie)
- Vnímanie univerzity (podpora podnikania, podnikateľské vzdelávanie)
- Zámer podnikáť a sebahodnotenie
- Vnímanie spoločnosti (hodnoty a podpora podnikania)
- Rodiaci sa podnikatelia (biznis profil, aktivity, zakladateľský tím)
- Aktívni podnikatelia (biznis profil, zakladatelia, vnímanie seba ako podnikateľa, výkonnosť biznisu, vnímanie podnikateľského prostredia)
- Rodinné pozadie a rodinné podnikanie (biznis profil, nástupníctvo, sebahodnotenie, vzťah k podnikaniu, vplyv rodičov)
- Práca v start-upoch

GUESSS 2018 na Slovensku

- Partnerské univerzity (12, študuje na nich 79% študentov verejných VŠ):
 - Univerzita Komenského v Bratislave (koordinátor)
 - Ekonomická Univerzita v Bratislave
 - Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
 - Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
 - Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
 - Slovenská technická univerzita v Bratislave
 - Univerzita Sv. Cyrila a Metoda v Trnave
 - Prešovská univerzita v Prešove
 - Žilinská univerzita v Žiline
 - Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
 - Technická univerzita vo Zvolene
 - Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave

Podpora projektu

- Partner projektu:

- Sponzori vecných cien:

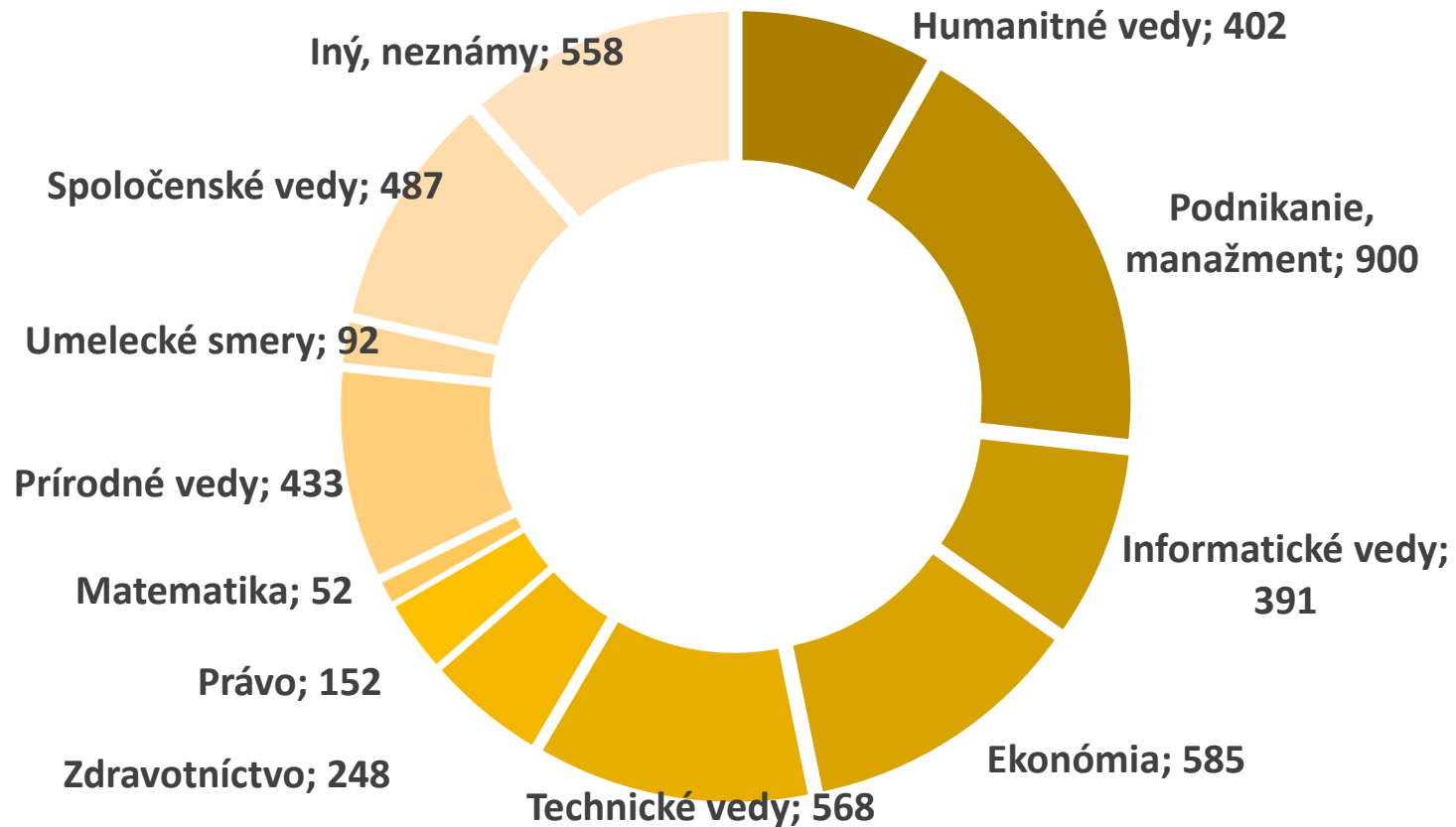
martinus.SK

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Vysoká škola	Počet respondentov	Podiel
UK	1257	25,8%
ŽU	881	18,1%
SPU	468	9,6%
UKF	450	9,2%
EUBA	434	8,9%
UNIPO	333	6,8%
STU	312	6,4%
UPJŠ	209	4,3%
UMB	204	4,2%
UCM	156	3,2%
TUZVO	115	2,4%
VŠVU	30	0,6%
Ostatné	19	0,4%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

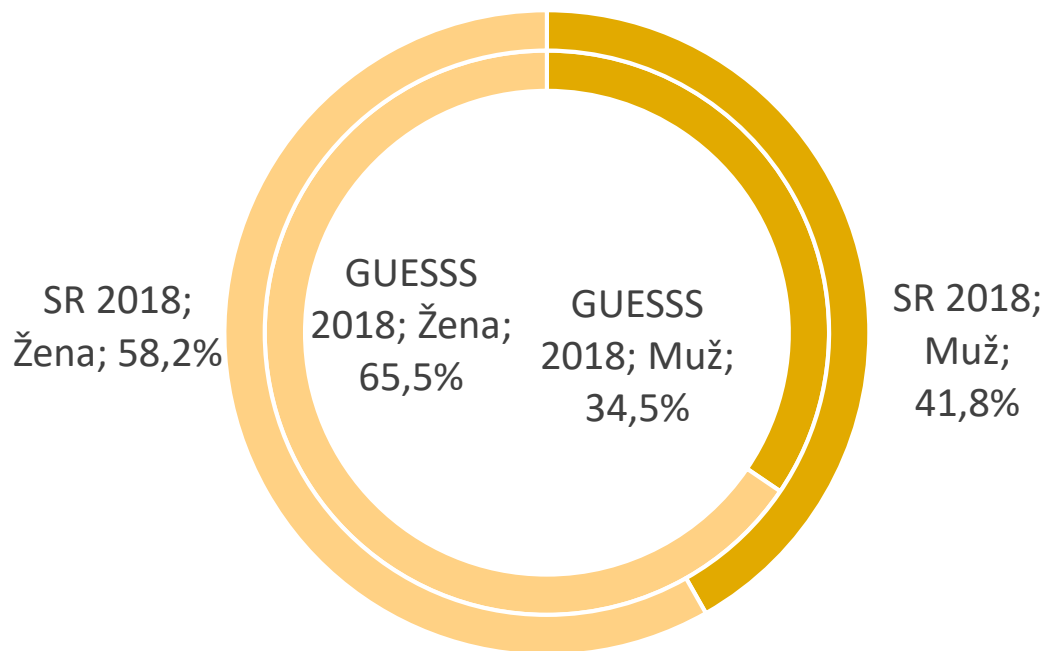

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

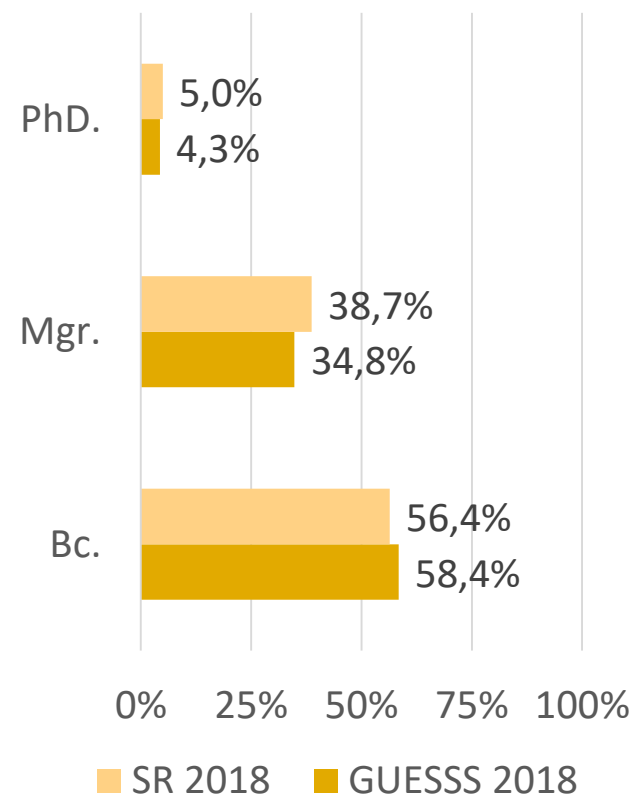
GUESSS 2018		SR 2018, VVŠ, D+EXT		
Humanitné vedy	8,3%	51,9%	Spoločenské a humanitné vedy	47,9%
Spoločenské vedy	10,0%			
Podnikanie, manažment	18,5%			
Ekonómia	12,0%			
Právo	3,1%			
Technické vedy	11,7%	19,7%	Technické vedy a náuky	24,2%
Informatické vedy	8,0%			
Matematika	1,1%	10,0%	Prírodné vedy a matematika	4,8%
Prírodné vedy	8,9%			
Zdravotníctvo	5,1%	5,1%	Zdravotníctvo	12,5%
Umelecké smery	1,9%	1,9%	Umenie	2,4%
Iný, neuviedol	11,5%	11,5%	Ostatné	8,3%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Pohlavie

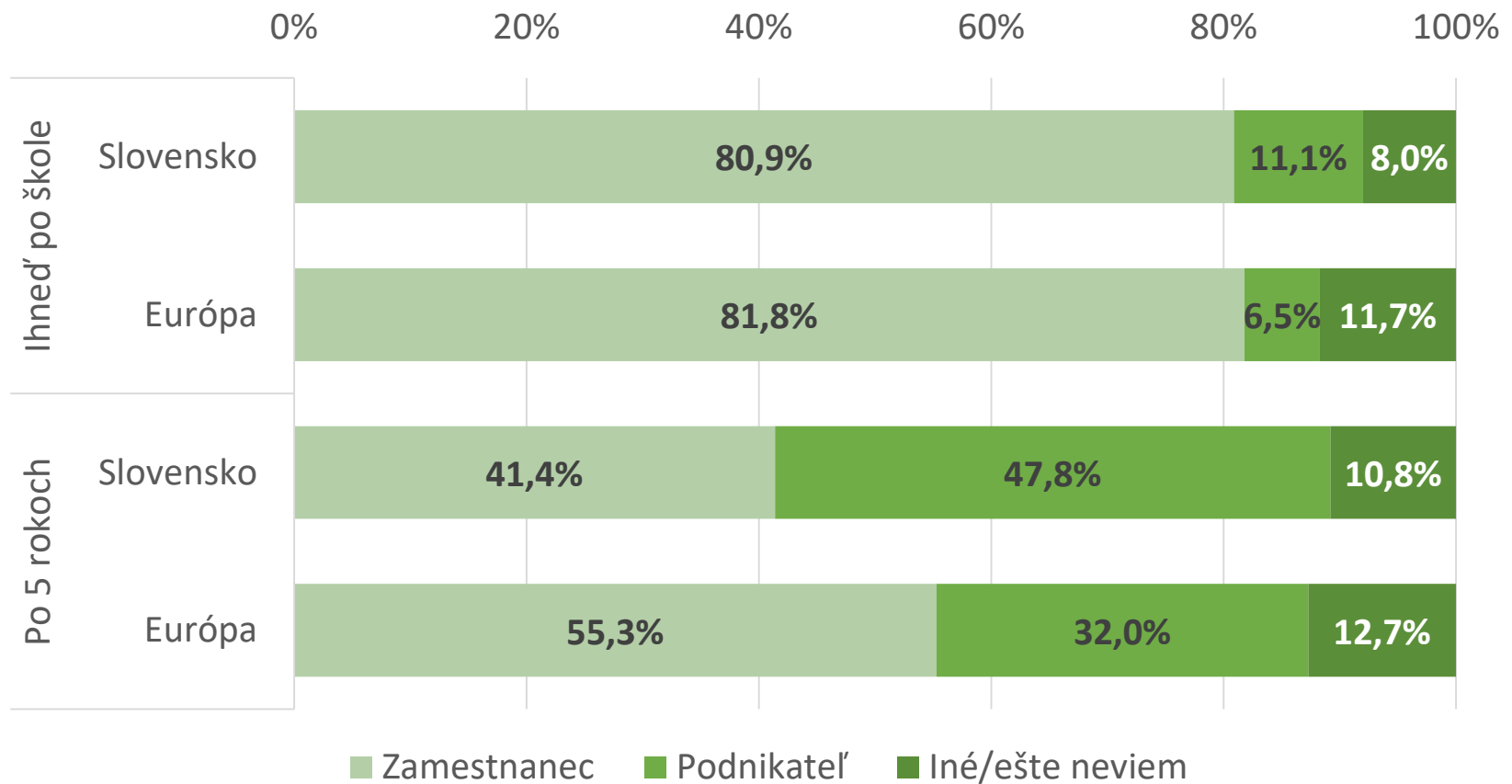

Stupeň štúdia

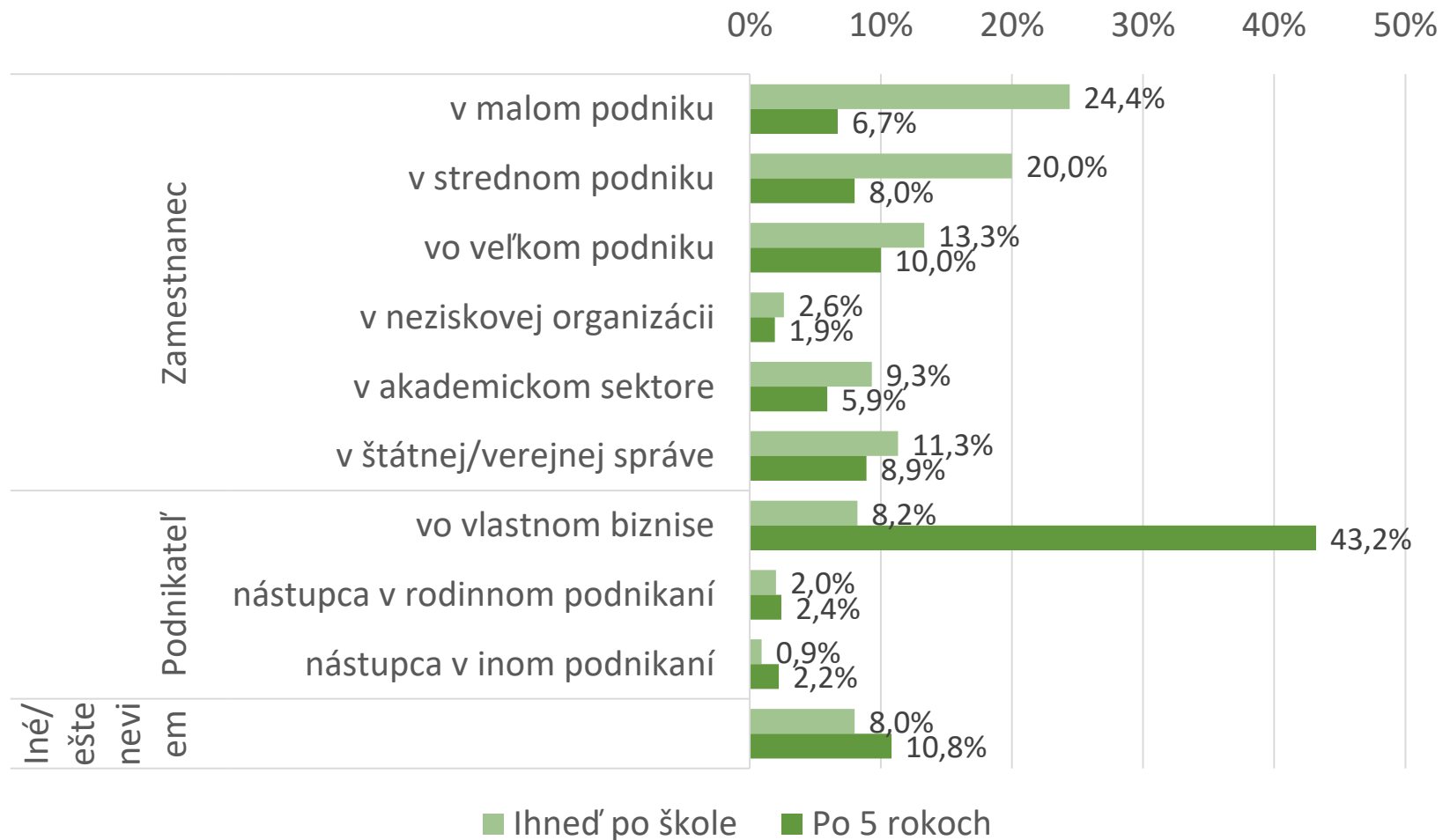
GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Plánovaná kariérna dráha po škole / po 5 rokoch

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Plánovaná kariérna dráha po škole / po 5 rokoch

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Ukazovateľ	Slovensko		Európa	
	2018	2016	2018	2016
Rodiaci sa podnikatelia („áno“ na „Pokúšate sa momentálne rozbehnúť vlastné podnikanie alebo samozamestnanie (napr. živnosť)?“)	16,8%	16,9%	16,0%	16,5%
Aktívni podnikatelia („áno“ na „Máte už momentálne svoje vlastné podnikanie alebo samozamestnanie (napr. živnosť)?“)	5,6%	6,9%	5,1%	7,4%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Skupina odborov	Rodiaci sa podnikatelia	Aktívni podnikatelia
Humanitné vedy	15,7%	5,7%
Podnikanie, manažment	20,2%	6,8%
Informatické vedy	25,6%	7,9%
Ekonómia	14,0%	4,4%
Technické vedy	17,1%	5,1%
Zdravotníctvo	8,1%	3,2%
Právo	20,4%	8,6%
Matematika	5,8%	3,8%
Prírodné vedy	9,2%	3,5%
Umelecké smery	34,8%	12,0%
Spoločenské vedy	14,8%	4,5%
Iný, neznámy	16,7%	5,5%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Stupeň štúdia	Rodiaci sa podnikatelia	Aktívni podnikatelia
1. stupeň (Bc.)	18,1%	5,4%
2. stupeň (Mgr.)	15,2%	5,8%
3. stupeň (PhD.)	18,5%	9,0%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Ukazovateľ	Slovensko		Európa	
	2018	2016	2018	2016
Atmosféra na mojej univerzite ma inšpiruje rozvíjať nápady na nové podnikanie (škála 1-7)	3,79	3,47	3,92	4,03
Na mojej univerzite je priaznivé klíma pre to stať sa podnikateľom (škála 1-7)	3,73	3,42	3,99	4,10
Moja univerzita povzbudzuje študentov k zapájaniu sa do podnikateľských aktivít (škála 1-7)	3,82	3,49	4,12	4,22

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

	Biznisové smery*		Nebiznisové smery**	
	Slovensko	Európa	Slovensko	Európa
Absolvovanie podnikateľského vzdelávania				
Doteraz žiaden predmet zameraný na podnikanie	12,2%	43,3%	61,3%	68,5%
Aspoň jeden predmet ako voliteľný	27,3%	25,4%	17,6%	17,7%
Aspoň jeden predmet ako povinný v rámci môjho štúdia	63,2%	27,8%	24,7%	12,2%
Špecifický študijný program	29,8%	9,6%	1,5%	2,1%
Výber školy najmä pre jej silnú reputáciu vo vzdelávaní v oblasti podnikania	21,8%	14,7%	3,1%	5,4%
* = podnikanie, manažment a ekonómia, ** = ostatné				

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Ak by ste si zvolili podnikateľskú kariéru, ako by na to reagovali.. (škála 1-7)	Slovensko	Európa
Vaša najbližšia rodina	5,31	5,45
Vaši priatelia	5,51	5,60
Vaši spolužiaci	5,10	5,29

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

O koľko mesiacov plánujete založiť svoje podnikanie?	Rodiaci sa podnikatelia
1 až 6	18,9%
7 až 12	22,9%
13 až 18	19,1%
19 až 24 alebo viac	39,1%

Plánujete, aby sa toto podnikanie stalo Vaším hlavným zamestnaním po ukončení štúdia?	Rodiaci sa podnikatelia	Aktívni podnikatelia
Áno	48,5%	38,7%
Nie	15,9%	28,6%
Ešte neviem	35,8%	32,7%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

Študenti z podnikateľských rodín (= aspoň jeden rodič podnikateľ - samozamestnaný alebo väčšinový vlastník podniku)		29,0%
- z toho koľkí považujú toto podnikanie rodičov za "rodinný biznis"		40,2%
- z toho koľkí pracovali v podnikaní rodičov	študenti	55,9%
	študentky	38,0%
- z toho plán prevziať podnikanie rodičov	o rok	2,7%
	o 2 až 5 rokov	11,7%
	o viac ako 5 rokov	16,5%
	nikdy	69,1%

GUESSS Slovensko 2018: Prvé výsledky

- Výrazná zmena v inklinácii zamestnanie vs. podnikanie v čase („štart v zamestnaní - snívanie o podnikaní“).
- Nezanedbateľná podnikateľská aktivita, v európskom kontexte mierne nadpriemerná. Pokles v aktívnom podnikaní. Veľká časť rodiaceho sa podnikania so vzdialeným horizontom založenia. Nie všetci študenti-podnikatelia chcú pokračovať aj po škole.
- Podnikateľská atmosféra univerzít hodnotená lepšie, avšak stále nie dostatočne.
- V európskom kontexte relatívny dostatok povinného EE, avšak 2/3 „nebiznisových“ študentov stále bez akéhokoľvek EE.
- Skoro tretina študentov pochádza z podnikateľských rodín, avšak podnikanie rodičov \neq rodinný biznis. Rodičia do podnikania zapájajú viac chlapcov než dievčatá. Sedem z desiatich študentov nechce podnikanie rodičov nikdy prevziať.

GUESSSS Slovensko 2018

- Využitie na interné analýzy (dáta za univerzitu)
- Možnosti spolupráce a publikovania
 - Úplná voľnosť partnerov pri výbere tém a cieľových publikácií
 - Publikácia založená na GUESSSS dátach vždy vyžaduje spoluautorstvo člena národného GUESSSS tímu z FM UK (potrebné kontaktovať koordinátora projektu)
 - Národný GUESSSS tím poskytne ku GUESSSS dátam metodickú podporu

Publikácie GUESSS Slovensko

- Holienka, M., Gál, P. a Pilková, A. (2018). Podnikanie študentov na Slovensku. Pohľad projektu GUESSS 2016. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta managementu. Link: https://www.fm.uniba.sk/fileadmin/fm/Veda/projekty/GUESSS/Holienka_et_al_Podnikanie_studentov_na_Slovensku_2018.pdf
- Holienka M., Gál P. a Kovačičová Z. (2017). Understanding Student Entrepreneurs: Doers, Procrastinators, Dreamers and Abstainers. In Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis, 65(6): 1935-1944. DOI: 10.11118/actaun201765061935. Link: <https://acta.mendelu.cz/65/6/1935/>
- Holienka M., Gál P. a Kovačičová Z. (2017). Drivers of Student Entrepreneurship in Visegrad Four Countries: GUESSS Evidence. In Central European Business Review, 6(2): 54-63. DOI: 10.18267/j.cebr.180. Link: <https://cebr.vse.cz/pdfs/cbr/2017/02/06.pdf>
- Holienka M., Gál P. a Kovačičová Z. (2017). What drives student entrepreneurs? GUESSS evidence from V4 countries. Innovation, management, entrepreneurship and corporate sustainability (IMES 2017): Proceedings of the 5th international conference. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2017. S. 304-313. Link: http://imes.vse.cz/wp-content/uploads/2015/08/Conference_Proceedings_IMES_2017.pdf
- Holienka M., Gál P. a Kovačičová Z. (2017). Student entrepreneurs: doers, procrastinators, and dreamers. In Enterprise and Competitive Environment: 20th Annual International Conference. Brno: Mendel University, 2017. S. 326-336. Link: http://ece.mendelu.cz/wcd/w-recipe/ece2017_fin.pdf

Ďakujem za pozornosť!

doc. PhDr. Marian Holienka, PhD.

marian.holienka@fm.uniba.sk